

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

10.10.2019

м. Львів

№ 63/70 – р/к

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Міське комунальне підприємство «Перемисьляниводоканал» (далі - МКП «Перемисьляниводоканал») у період 01.01.2017 по 10.10.2019 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення на території міста Перемисьляни, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні МКП «Перемисьляниводоканал», із часткою 100 %.

У період з 01.01.2017 по 04.01.2019 МКП «Перемисьляниводоканал» всупереч вимогам нормативно-правових актів України, встановило безпідставні та неправомірні вимоги стосовно отримання споживачами послуг з виготовлення технічних умов та опломбування лічильника води, з виготовлення технічних умов та опломбування 2-х лічильників води), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів м. Перемисьляни, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

За результатами розгляду справи № 63/3-02-22-2019 такі дії МКП «Перемисьляниводоканал» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку (за ч.1 ст.13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На МКП «Перемисьляниводоканал» накладено штраф у розмірі 18 000,00 грн.

Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 63/3-02-22-2019 про порушення МКП «Перемисьляниводоканал» законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон), та подання Третього відділу досліджень і розслідувань Відділення від 25.09.2019 № 63-03/159п (далі - подання),

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ:

(1) Розпорядженням адміністративної колегії (далі - Колегія) Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 11.04.2019 № 63/29-рп/к розпочато розгляд Справи № 63/3-02-22-2019 за ознаками вчинення МКП «Перемисьляниводоканал» порушення, що

передбачене частиною 1 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дії МКП «Перемишляниводоканал» (встановлення безпідставної (додаткової) плати за послуги з виготовлення технічних умов та опломбування лічильника води, з виготовлення технічних умов та опломбування 2-х лічильників води), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(2) Листом від 15.04.2019 № 63-02/1258 Відділення повідомило Відповідача про початок розгляду Справи № 63/3-02-22-2019 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке отримане 17.04.2019 року (поштове відправлення за № 7900058007621).

(3) На розпорядження Колегії від 11.04.2019 № 63/29-рп/к МКП «Перемишляниводоканал» листом від 02.05.2019 № 250 надало відповідь.

(4) Листом від 01.10.2019 № 63-02/3770 Відповідачеві надіслано Подання з попередніми висновками у справі від 25.09.2019 № 63-03/159п.

(5) 10.10.2019 Відділення провело слухання у справі за участю представників Відділення і Відповідача.

2. ВІДПОВІДАЧ

(6) Відповідачем у справі є:

- міське комунальне підприємство «Перемишляниводоканал» (далі – МКП «Перемишляниводоканал», Підприємство);
- місцезнаходження: вул. Галицька, 38, м. Перемишляни, Перемишлянський р-н, Львівська обл., 81200;
- ідентифікаційний код юридичної особи: 25231485.

(7) МКП «Перемишляниводоканал», включене до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно - правовою формою – комунальне підприємство.

Основним видом діяльності є: забір, очищення та постачання води.

Код КВЕД 36.00.

(8) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», МКП «Перемишляниводоканал» є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

(9) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02р. № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02р. за №317/6605 (далі - Методики) Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України провело дослідження становища МКП «Перемишляниводоканал» на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у часовому проміжку: з 01.01.2017 по 10.10.2019.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

(10) Відповідно до п. 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1 Суб'єкт господарювання

(11) Відповідно до п. 3.4 Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установаження переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), {споживає(ють), використовує(ють)} конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).

(12) Об'єктом аналізу є МКП «Перемишлянводоканал» - суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання

(13) Об'єктом аналізу є ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

(14) У відповідності до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

(15) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

(16) Відповідно до пункту 1 Правил надання послуг централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 року № 630 (зі змінами) (далі – Правила № 630), Правила № 630 регулюють відносини між суб'єктом

господарювання, предметом діяльності якого є надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення і фізичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого постачання холодної води і водовідведення.

Згідно з пунктом 2 Правил № 630:

- централізоване постачання холодної та гарячої води - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання;
- централізоване водовідведення - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у відведенні стічних вод, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових централізованих систем водовідведення;

Підпунктом 5 пункту 29 Правил № 630, споживач має право на установлення квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік.

(17) Відповідно до частини 1 статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належить, зокрема, централізоване водопостачання та водовідведення.

(18) Отже, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення за споживчими властивостями не мають товарів-замінників.

(19) Виходячи з вищевикладеного, споживачі м. Перемишляни не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги у цьому населеному пункті, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише МКП «Перемишлянливодоканал».

(20) Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення надаються МКП «Перемишлянливодоканал» на платній основі, а отже є товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче становище) МКП «Перемишлянливодоканал».

4.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

(21) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Перемишляни є юридичні та фізичні особи, які отримують або мають намір отримувати вказані послуги від МКП «Перемишлянливодоканал» для забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

3.3. Визначення товарних меж ринку

(22) У відповідності до п.п. 5.1 - 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів,

користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:

- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
- подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- відсутність суттєвої різниці в цінах;
- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.

(23) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, які не мають товарів-замінників.

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

(24) Відповідно до вимог Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.

(25) Отримання послуги з централізованого водопостачання та водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення.

(26) МКП «Перемишлянводоканал» надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Перемишляни, у межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у його власності та/або користуванні.

(27) Таким чином, територіальними межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є межі розташування водопровідно-каналізаційних мереж у м. Перемишляни, які знаходяться у власності та/або користуванні МКП «Перемишлянводоканал».

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

(28) У відповідності до Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.

(29) Часовими межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення визначено: період з 01.01.2017 по 10.10.2019, протягом яких незмінними залишалися структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

3.6.1. Обсяг ринку на якому визначається монопольне (домінуюче) становище

(30) Обсяги наданих МКП «Перемішляниводоканал» послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у визначені часові межі за періоди складають:

2017 рік: водопостачання - [] м куб. на суму [] грн. (без ПДВ);
водовідведення - [] м куб. на суму [] грн. (без ПДВ);
Всього: [] м. куб. на загальну суму [] грн. (без ПДВ).

2018 рік: водопостачання - [] м куб. на суму [] грн. (без ПДВ);
водовідведення - [] м куб. на суму [] грн. (без ПДВ);
Всього: [] м куб. на загальну суму [] грн. (без ПДВ).

I півріччя 2019 року:

водопостачання - [] м куб. на суму [] грн. (без ПДВ);
водовідведення - [] м куб. на суму [] грн. (без ПДВ);
Всього: [] м куб. на загальну суму [] грн. (без ПДВ).

3.6.2. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

(31) Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначених послуг конкуренція на ринку відсутня: МКП «Перемішляниводоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Перемішляни, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, які знаходяться у його володінні та користуванні.

Виходячи з наведеного, частка МКП «Перемішляниводоканал» на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення впродовж 2017 року, 2018 року та I півріччя 2019 року в межах території м. Перемішляни, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні МКП «Перемішляниводоканал», становить 100 %.

3.7. Визначення потенційних конкурентів

(32) Відповідно до Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

(33) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги) (далі - товари).

(34) Суміжний ринок - товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.

(35) Відповідно до частини 2 статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцями комунальних послуг є, зокрема:

- послуг з централізованого водопостачання - суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання;
- послуг з централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.

(36) Отже, внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання та водовідведення, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання та водовідведення є монополізованим, конкуренція на ньому відсутня.

3.8. Визначення бар'єрів вступу на ринок

(37) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

(38) Бар'єрами вступу на ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, які

пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.

(39) Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» постачання теплової енергії, централізоване постачання гарячої води, централізоване водопостачання і водовідведення віднесено до сфер діяльності суб'єктів природних монополій.

(40) МКП «Перемишлянводоканал» здійснює господарську діяльність надаючи вищевказані послуги споживачам, за що отримує відповідну плату, отже, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

(41) Аналізуючи ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення за період з 01.01.2017 по 10.10.2019, встановлено, що в вищезазначених територіальних та товарних межах ринку МКП «Перемишлянводоканал» працює одноосібно та безальтернативно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.

(42) Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначених послуг конкуренція на ринку відсутня: МКП «Перемишлянводоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Перемишляни, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, які знаходяться у його власності та/або користуванні. Відтак, у споживачів послуг з централізованого водопостачання та водовідведення м. Перемишляни альтернатива відсутня.

3.9. Установлення монопольного (домінуючого) становища

(43) Отже, у період з 01.01.2017 по 10.10.2019 на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення на території м. Перемишляни, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у власності та/або користуванні МКП «Перемишлянводоканал» немає жодного конкурента.

3.10. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

(44) Таким чином, ураховуючи вищезазначене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», МКП «Перемишлянводоканал» у період з 01.01.2017 по 10.10.2019 на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення займає монопольне (домінуюче) становище на території міста Перемишляни, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні МКП «Перемишлянводоканал», із часткою 100 %.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

4.1. Обставини справи

(45) З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, на підставі статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Відділення провело дослідження діяльності суб'єктів господарювання на означеному ринку.

(46) Для з'ясування питання, яким чином на даний час, суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення здійснюється надання послуг з приєднання (підключення) до мереж централізованого водопостачання та водовідведення фізичних та юридичних осіб, Відділення надіслало, зокрема, МКП «Перемішляниводоканал» вимогу від 31.10.2018 № 63-02/2446в про подання інформації.

(47) МКП «Перемішляниводоканал» листом від 09.11.2018 № 740 повідомило Відділенню такі відомості:

- МКП «Перемішляниводоканал» при наданні послуг з приєднання юридичних, фізичних осіб, власників приватних будинків до мереж централізованого водопостачання та водовідведення керується Правилами користування системами централізованого водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Мінжитлокомунгоспу 27.06.2008; № 190 від
 - приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення фізичних осіб, що проживають у багатоквартирних будинках, у новозбудованих багатоквартирних будинках, приватних будинках проводиться у порядку, передбаченому пунктом 4.1. Правил № 190;
 - щоб приєднатися до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг видаються технічні умови. Щоб їх отримати замовник подає на підприємство заяву, опитувальний лист за формою згідно з додатком 2, ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території;
 - абонент (замовник) має право вибору організації, що здійснює безпосереднє під'єднання до мереж після отримання технічних умов. В таких випадках підприємство здійснює технічне забезпечення робіт, пов'язане з тимчасовим відключенням мереж. Плата за видачу технічних умов на під'єднання споживачів до мереж централізованого водопостачання та/або водовідведення встановлена рішенням виконкому Перемішлянської міської ради № 43 від 22.03.2018.
- (48) Окрім того, МКП «Перемішляниводоканал» повідомило також, що підприємство здійснює видачу технічних умов на встановлення приладів обліку води фізичним особам, власникам приватних будинків, юридичним особам. Плата за видачу технічних умов на встановлення приладів обліку затверджена рішенням виконкому Перемішлянської міської ради № 43 від 22.03.2018.

(49) Відділення зазначає, що на підставі звернення МКП «Перемішляниводоканал» (лист від 20.02.2018 № 117), виконавчим комітетом Перемішлянської міської ради

прийнято рішення від 22.03.2018 № 43 «Про погодження калькуляцій та кошторисів витрат на виготовлення технічних умов, погодження проектів, опломбування та розпломбування лічильників, вентелів та водяних кранів, послуг по вивезенню нечистот та послуг екскаватора» (далі - Рішення № 43), яким погоджено вартість робіт, зокрема, на виготовлення технічних умов та опломбування лічильника води.

Так, додатками до Рішення № 43 затверджено вартість таких послуг, зокрема:

- «Розпломбування вентелів та водяних кранів в кількості 1 штука» - 73,20грн. (Додаток № 1);
 - «Опломбування вентелів та водяних кранів в кількості 1 штука» - 76,43грн. (Додаток № 2);
 - «Опломбування вентелів та водяних кранів в кількості 2 штуки» - 95,00грн. (Додаток № 3);
 - «Опломбування вентелів та водяних кранів в кількості 3 штуки» - 113,60грн. (Додаток № 4);
 - «Кошторис витрат на виготовлення технічних умов та опломбування лічильника води» - 349,00грн. (Додаток № 5);
 - «Кошторис витрат на виготовлення технічних умов та опломбування 2-х лічильників води» - 367,57грн. (Додаток № 6);
 - «Калькуляція на послуги по вивезенню нечистот виконані машиною ГАЗ-53(ас машина) (паливо замовника) по м. Перемишляни» - 478,10грн. (Додаток № 7);
 - «Калькуляція на послуги по вивезенню нечистот виконані машиною ГАЗ-53(ас машина) по м. Перемишляни» - 599,81грн. (Додаток № 8);
 - «Калькуляція на послуги екскаватора для організацій та інших осіб» - 607,67грн./Ігод. (Додаток № 9);
 - «Калькуляція на виготовлення технічних умов та погодження проектів по МКП «Перемишлянливодоканал» (Додаток № 10);
- виготовлення техумов на підключення окремих комунальних будинків, об'єктів соціального призначення, торгових, громадського харчування, кооперативів, спільних підприємств, лікувальних і курортних закладів та інших споживачів до мереж водопроводу і каналізації – 2916,41грн.;
- виготовлення техумов на підключення приватних будинків до мереж водопроводу і каналізації – 1481,38грн.;
- довідка-дозвіл на прийняття в експлуатацію житлових будинків, окремих цехів підприємств, організацій – 408,84грн.

(50) Для з'ясування фактичних обставин (доказів) стосовно видачі МКП «Перемишлянливодоканал» технічних умов на встановлення приладів обліку води та оплати за дані послуги споживачами, Відділення надіслало відповідну вимогу про подання інформації від 04.01.2019 № 63-02/44в.

(51) МКП «Перемишлянливодоканал» у відповідь на вимогу Відділення листом від 16.01.2019 № 32 повідомило такі відомості, а саме:

- кількість виданих МКП «Перемишлянливодоканал» технічних умов та опломбування лічильника води:

Категорія споживачів	2017		2018	
	Кількість, шт.	Сума, грн.	Кількість,	Сума, грн.

			шт.	
Населення	21		18	
Бюджет	1		-	
Інші споживачі	4		1	
Разом:	26		19	

- кількість виданих МКП «Перемишлянводоканал» технічних умов та опломбування 2-х лічильників води:

Категорія споживачів	2017		2018	
	Кількість, шт.	Сума, грн.	Кількість, шт.	Сума, грн.
Населення	0	0	2	
Бюджет	0	0	-	-
Інші споживачі	0	0	-	-
Разом:	0	0	2	

- кошторис витрат на виготовлення технічних умов та опломбування лічильника води містить наступні витрати: зарплата, нарахування на зарплату, матеріали (дріт, пломба), складські затрати, рентабельність. Виконуються роботи: прийняття документів замовника, виїзд на місце для вивчення місця підключення, технічне оформлення та видача технічних умов, виїзд на місце для опломбування лічильника, складання текстової частини.

- визначення плати за послугу з опломбування приладів обліку води передбачено рішенням виконавчого комітету Перемишлянської міської ради № 43 від 22.03.2018р.

- технічні умови на підключення окремих комунальних будинків, об'єктів соціального призначення, торгових, громадського харчування, кооперативів, спільних підприємств та інших споживачів до мереж водопроводу не надавались.

- МКП «Перемишлянводоканал» здійснювало видачу технічних умов на встановлення приладів обліку води та опломбування абонентам, які є приєднані до мереж централізованого водопостачання та водовідведення і бажають встановити прилади обліку води (2017р. – 17шт., 2018 – 21шт.).

МКП «Перемишлянводоканал» не здійснювало видачу технічних умов та опломбування лічильника води при видачі технічних умов на підключення окремих комунальних будинків та інших споживачів, а також при видачі технічних умов на підключення приватних будинків до мереж водопроводу і каналізації.

(52) Вищенаведена інформація підтверджується також наданими МКП «Перемишлянводоканал» Відділенню копіями технічних умов на встановлення лічильників води та актів опломбування споживачам, наприклад:

- гр. [] видані технічні умови на встановлення лічильників води № 20, (вул. [], м. Перемишляни) та Акт опломбування приладів обліку води № 20 від 03.12.2018;

- Львівський обласний військовий комісаріат (за Перемишлянський РВК) видані технічні умови на встановлення лічильників води № 2 (вул. Галицька, 26а, м. Перемишляни) та Акт опломбування приладів обліку води № 2 від 06.02.2017;

- ПП «Крам» [] видані технічні умови на встановлення лічильників води № 12 (вул. [], м. Перемишляни) та Акт опломбування приладів обліку води № 12 від 09.06.2017;

(53) Отже, вищенаведена інформація, надана МКП «Перемишлянводоканал» фактично підтверджує, що перед тим, як встановити прилади обліку води, споживач (фізична чи юридична особа) повинен виконати обов'язкову умову, яка встановлена МКП «Перемишлянводоканал» (отримати технічні умови на встановлення і опломбування лічильників води), що в свою чергу, призводить до понесення споживачами додаткових фінансових витрат, оскільки чинним законодавством України не передбачено надання послуг з видачі технічних умов на встановлення приладів обліку води і опломбування, та відповідно, справляння плати за дані послуги.

(54) Відділення зазначає, що чинним законодавством України визначено:

1. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» (в редакції від 9 листопада 2017 року № 2189-VIII):

- виконавець комунальної послуги - суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору (стаття 1);
 - виконавцями комунальних послуг є (стаття 6):
 - послуг з централізованого водопостачання - суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання;
 - послуг з централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення;
 - надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах (стаття 12);
 - послуга з централізованого водопостачання та водовідведення надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водопостачання, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом. (стаття 23, 24).
2. Закон України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»:
- **абонентський облік вузла обліку (далі - абонентський облік) - процедура реєстрації та періодичний огляд вузлів обліку для використання показань вузлів обліку з метою комерційного або розподільного обліку (стаття 1);**
 - **оснащення будівель вузлами комерційного обліку, оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільовачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, та не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного чи розподільного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги (стаття 3, 4).**
 - прийняття приладу обліку на абонентський облік здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства (стаття 6).

3. Правила надання послуг централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 року № 630 (зі змінами) (далі – Правила № 630) регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення і фізичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого постачання холодної води і водовідведення.

Згідно з Правилами № 630:

- послуги надаються споживачеві згідно з договором, що оформляється на основі типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення (пункт 8).
- споживач має право на установлення квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік; (підпункт 5 пункту 29);
- виконавець зобов'язаний забезпечувати за заявою споживача взяття на абонентський облік у тижневий строк квартирних засобів обліку (підпункт 9 пункту 32);
- у квартирі (будинку садибного типу) роботи з установлення засобів обліку води і теплової енергії (далі - квартирні засоби обліку) проводяться спеціалізованою організацією, виконавцем, виробником чи постачальником за рахунок коштів споживача (пунктом 9);

Отже, Правилами № 630 обов'язків (прав) Споживача (власника приватного житлового будинку) чи Виконавця не передбачено умов, зокрема, щодо обов'язкового отримання технічних умов на встановлення приладів обліку води та справляння плати за них.

4. Типовим договором про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України 21.07.2005 № 630 визначено, що:

- споживач має право на установлення квартирних засобів обліку води і теплової енергії та взяття їх на абонентський облік (підпункт 9 пункту 16);
- виконавець зобов'язаний забезпечувати за заявою споживача взяття у тижневий строк на абонентський облік квартирних засобів обліку (підпункт 9 пункту 19.);

5. Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 7 жовтня 2008 за № 936/15627 (із змінами) (далі – Правила № 190) визначають порядок користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення населених пунктів України.

Правила № 190 є обов'язковими для всіх юридичних осіб незалежно від форм власності і підпорядкування та фізичних осіб-підприємців, що мають у власності, господарському віданні або оперативному управлінні об'єкти, системи водопостачання та водовідведення, які безпосередньо приєднані до систем

централізованого комунального водопостачання та водовідведення і з яким виробником укладено договір на отримання питної води, скидання стічних вод та не поширюються на фізичні особи – споживачів категорії «населення».

Відповідно до пункту 4.1 Правил № 190, для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови.

Технічні умови мають містити графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж та місць приєднання до них об'єкта будівництва.

Виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів - підвищувачів тиску.

Отже, Правилами № 190 передбачено надання технічних умов при приєднанні до мереж централізованого водопостачання та водовідведення, а не при встановленні приладів обліку води.

6. Порядок прийняття приладу обліку на абонентський облік, затверджений наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.10.2018 № 270 (далі – Порядок № 270) встановлює процедуру прийняття на абонентський облік вузлів комерційного обліку та вузлів розподільного обліку теплової енергії та водопостачання, зокрема:

- вузол розподільного обліку/прилад - розподільювач теплової енергії, встановлений у приміщенні будівлі, приймається на абонентський облік виконавцем відповідної комунальної послуги або визначеною власником (співвласниками) іншою особою, яка здійснює розподіл обсягів комунальних послуг між споживачами протягом 14 календарних днів з дня надходження відповідного звернення від власника (співвласників) будівлі (для приміщення у будівлі, яке не є самостійним об'єктом нерухомого майна) або власника відповідного приміщення (якщо окреме приміщення у будівлі є самостійним об'єктом нерухомого майна) (пункт 1 розділу III);

- опломбування вузла розподільного обліку (його засобу вимірювальної техніки, запірної арматури) / приладу - розподільювача теплової енергії та запірної арматури опалювального приладу, на якому встановлено прилад - розподільювач теплової енергії, здійснюється пломбами виконавця відповідної комунальної послуги, визначеної власником (співвласниками) іншої особи, яка здійснює розподіл обсягів комунальних послуг між споживачами.

Дата опломбування та початкові показання приладів обліку вузла розподільного обліку (приладу - розподільювача теплової енергії) зазначаються в акті про прийняття вузла розподільного обліку / приладу - розподільювача теплової енергії на абонентський облік.

Отже, згідно з Порядком № 270, при прийнятті на абонентський облік приладів обліку не передбачено умов, зокрема, щодо прав чи обов'язків споживача (власника) стосовно справляння плати за послуги з опломбування,

оскільки послуга з опломбування – є реєстраційною послугою, яка здійснюється пломбами виконавця та за заявою споживача в 14-денний строк приймається на облік.

(55) Отже, підсумовуючи вищенаведене, жодними чинними нормативно-правовими актами України, зокрема, Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», Правилами № 630, Правилами № 190, Порядком № 270 не передбачено умов, зокрема, щодо виготовлення технічних умов на встановлення приладів обліку води, опломбування та, відповідно, справляння плати за дані послуги.

(56) Натомість, МКН «Перемишлянводоканал» об'єднавши дві послуги (видача технічних умов на встановлення приладів обліку води, послуга з опломбування лічильника) всупереч вимогам законодавства України безпідставно та неправомірно здійснює надання вказаних послуг та отримує відповідну плату за дані послуги.

(57) Відповідно, надання МКП «Перемишлянводоканал» послуг з видачі технічних умов на встановлення приладів обліку води, послуг з опломбування лічильника є безпідставною та може призвести до ущемлення інтересів споживачів послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Перемишляни.

4.2. Антиконтурентні наслідки дій Відповідача

(58) Відповідно до частини 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(59) Встановлення МКП «Перемишлянводоканал» безпідставної та неправомірної вимоги стосовно отримання споживачами послуг з виготовлення технічних умов та опломбування лічильника води, виготовлення технічних умов та опломбування 2-х лічильників води та відповідно, справляння плати за дані послуги може призвести до ущемлення інтересів споживачів послуг централізованого водопостачання та водовідведення м. Перемишляни - фізичних осіб, власників індивідуальних приватних будинків, юридичних осіб, оскільки:

- дана вимога створює ситуацію, яка примушує споживача при встановленні приладів обліку води отримувати у МКП «Перемишлянводоканал» документи дозвільного характеру – технічні умови;

- споживачі несуть додаткові витрати на оплату послуг з виготовлення технічних умов та опломбування лічильника води у розмірі – 349,00 грн., виготовлення технічних умов та опломбування 2-х лічильників води» - 367,57 грн.

(60) Отже, враховуючи те, що чинним законодавством України, зокрема, у сфері централізованого водопостачання та водовідведення не передбачено вимог щодо

виготовлення технічних умов на встановлення приладів обліку води та опломбування, справляння плати за вказані послуги, то за умов існування значної конкуренції на ринку споживач мав би можливість отримувати дану послугу безкоштовно та не затрачаючи час для їх отримання, виготовлення, оплати тощо.

(61) Таким чином, МКП «Перемишлянводоканал» використовуючи своє монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення диктує власні умови його функціонування, зокрема, шляхом встановлення додаткових вимог споживачам (виготовлення технічних умов на встановлення умов на встановлення приладів обліку води та опломбування) та, як наслідок, до понесення споживачами додаткових фінансових витрат.

(62) Такі дії МКП «Перемишлянводоканал» були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, а у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

(63) За відсутності конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.

(64) Дії МКП «Перемишлянводоканал», які полягали у безпідставній та неправомірній вимозі споживачам м. Перемишляни, які приєднані до мереж централізованого водопостачання та водовідведення стосовно встановлення безпідставної (додаткової) вимоги щодо виготовлення технічних умов та опломбування лічильника води, виготовлення технічних умов та опломбування 2-х лічильників води та справляння плати за дані послуги, стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

(65) Отже, МКП «Перемишлянводоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, яке надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Перемишляни, стосунків з яким неможливо уникнути, його поведінка, яка полягає у висуненні власних умов отримання послуги завдає шкоди інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь, оскільки відсутні інші альтернативні джерела отримання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

4.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

(66) Згідно з частиною 3 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

(67) Ураховуючи вищезазначене, дії МКП «Перемишлянводоканал», яке протягом 2017 року, 2018 року та станом на 10.10.2019 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в межах території м. Перемишляни, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні МКП «Перемишлянводоканал», які полягали у встановленні безпідставних та неправомірних вимог щодо отримання споживачами технічних послуг з виготовлення технічних умов та опломбування лічильника води, виготовлення технічних умов та опломбування 2-х лічильників води та справляння плати за дані послуги можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку кваліфіковано Відділенням, як зловживання монопольним становищем на ринку відповідно до частини 1 статті 13 та пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. НАДАНА ІНФОРМАЦІЯ ВІДПОВІДАЧЕМ НА РОЗПОРЯДЖЕННЯ

(68) Під час провадження Справи, МКП «Перемишлянводоканал» листом від 02.05.2019 № 250 повідомило Відділенню такі відомості, зокрема:

«Доводимо до Вашого відома, що відповідно до наказу директора підприємства № 1 від 04.01.2019 МКП «Перемишлянводоканал» не здійснює надання платних послуг згідно калькуляцій та кошторисів, погоджених рішенням виконавчого комітету Перемишлянської міської ради № 43 від 22 березня 2018 року, а саме:

- 1) *Розпломбування вентилів та водяних кранів в кількості 1 шт. (Додаток № 1).*
- 2) *Опломбування вентилів та водяних кранів в кількості 1 шт. (Додаток № 2).*
- 3) *Опломбування вентилів та водяних кранів в кількості 2 шт. (Додаток № 3).*
- 4) *Опломбування вентилів та водяних кранів в кількості 3 шт. (Додаток № 4).*
- 5) *Виготовлення технічних умов та опломбування лічильника води (Додаток № 5).*
- 6) *Виготовлення технічних умов та опломбування 2-х лічильників води (Додаток № 6).*

Виписка з наказу додається.».

МКП «Перемишлянводоканал» долучено виписку з наказу від 04.01.2019 № 1 «Про припинення платних послуг».

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

(69) Таким чином, доказами, зібраними у справі доведено, що МКП «Перемишлянводоканал» займаючи впродовж 2017 року, 2018 року та станом на 10.10.2019 року монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, в межах території м. Перемишляни, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні МКП «Перемишлянводоканал», із часткою 100%, своїми діями, які полягали у:

у встановленні безпідставних та неправомірних вимог щодо отримання споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема, послуг з виготовлення технічних умов та опломбування лічильника води, з виготовлення технічних умов та опломбування 2-х лічильників води та

справлянні плати за вказані послуги

можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів (понесення додаткових фінансових витрат),

і які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку,

вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною 1 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

(70) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

(71) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(72) Відповідно до Податкової декларації з податку на прибуток підприємства, загальна сума доходу від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначеного за правилами бухгалтерського обліку, код рядка – 01 КП «Перемишлянливоканал» за 2018 рік становить: [REDACTED] грн.

(73) При визначенні розміру штрафу пропонуємо врахувати такі обставини:

- надання всіх необхідних документів та пояснень;
- підприємство не створювало перешкод у розслідуванні обставин у справі;
- порушення законодавства про захист економічної конкуренції у період 2018 - 2019 вчинено вперше.

Ураховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14. Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення,

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що у період з 01.01.2017 по 10.10.2019 міське комунальне підприємство «Перемишлянливодоканал» (місцезнаходження: вул. Галицька, 38, м. Перемишляни, Перемишлянський р-н, Львівська обл., 81200, ідентифікаційний код юридичної особи – 25231485) відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в межах території м. Перемишляни, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, які перебувають у власності та/або користуванні МКП «Перемишлянливодоканал», із часткою 100 %.

2. Визнати дії МКП «Перемишлянливодоканал» (місцезнаходження: вул. Галицька, 38, м. Перемишляни, Перемишлянський р-н, Львівська обл., 81200, ідентифікаційний код юридичної особи: 25231485), які полягають у:

встановленні МКП «Перемишлянливодоканал» безпідставної та неправомірної вимоги щодо отримання споживачами послуг з виготовлення технічних умов та опломбування лічильника води, з виготовлення технічних умов та опломбування 2-х лічильників води та справляння плати за вказані послуги,

порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку,

що призвело до ущемлення інтересів споживачів.

3. За порушення, вказане в пункті 2 резолютивної частини рішення, накласти на МКП «Перемишлянливодоканал» штраф у розмірі 18 000.00 гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Відділення

Р. Лещишин